

HÖGSKOLAN
DALARNA

Verksamhetsplan och budget 2018

HÖGSKOLAN DALARNA

Beslut budget: Högskolestyrelsen 2018-02-20

Dnr: HDa 1.3-2017/1369

Gäller fr.o.m: 2018-01-01

Ersätter: HDa 1.3-2016/1335

Relaterade dokument: Planerings- och budgetanvisningar 2018 (HDa 1.2-2017/954)

Ansvarig för uppdatering: Rektorsfunktionen

1. Bakgrund

I slutet av 2015 fastslog Högskolan Dalarnas styrelse ett antal prioriterade utvecklingsriktningar för fyraårsperioden 2016-2019. Dokumentet *Att leva visionen – prioriterade inriktningar för Högskolan Dalarna 2016-2019* innehåller fyra strategiska inriktningar (Bildning, Öppna vägar till kunskap, Samskapande och I Dalarna i världen). Under varje strategisk inriktning finns sedan ett antal prioriterade utvecklingsområden som baseras på Högskolan Dalarnas vision, uppdrag och värden som antogs av styrelsen i slutet av 2014.

Högskolan Dalarnas styrdokument, föreliggande verksamhetsplan samt de specifika verksamhetsplanerna för akademier och forskningsprofiler ligger, tillsammans med Högskolelagen, Högskoleförordningen och regleringsbrevet, till grund för de uppdrag som rektor ger till högskolans verksamheter inför 2018.

För att bringa kostnader och intäkter i balans efter de senaste årens underskott har ett systematiskt arbete genomförts, vilket resulterat i ett överskott på 2 mnkr för 2017 och en budget för 2018 med ett överskott på 0,2 mnkr, nära nog ett nollresultat. Ökade takbelopp, forskningsanslag och bidragsintäkter gör att intäkterna ökar 2018. Även kostnaderna ökar, men mindre än intäkterna. En del av förbättringen på kostnadssidan hänför sig till genomförda strategiska satsningar som inte längre drar stora kostnader.

Vid utgången av 2017 låg omfattningen av den sparade överproduktionen nära maximalt tillåten storlek. Därför planeras inte någon påtaglig överproduktion under 2018. En kvarvarande faktor i utbildningsverksamheten är fullföljandet av utökningen av vård- och lärarutbildningar, vilket innebär fortsatta prioriteringar och omställningar. Arbetet inleddes under 2015, och får effekter som blir kumulativa fram till 2020.

Under 2018 fortgår det strategiska utvecklingsarbetet avseende utbildning, forskning, samverkan och internationalisering. Av vikt är att fortsätta utveckla verksamheten för att säkerställa fullvärdiga akademiska miljöer för utbildning och forskning i Falun och Borlänge.

2. Analys och förändringsbehov

Högskolan Dalarna är en medelstor högskola med en omsättning motsvarande ca 1 % av totalen för Sveriges universitet och högskolor 2017. Högskolan Dalarna är utbildningstung, med en nationell andel över 2 % inom utbildning och 0,3 % inom forskning och där 70 % av verksamheten utgörs av grundutbildning.

Omvärldsanalys

Högskolan Dalarna genomför regelbundna omvärldsanalyser av utbildning, forskning och samverkan. Analyserna ger underlag för den fortsatta utvecklingen av verksamheten. I de analyser som genomförts under 2017 framträder ett antal områden som bör beaktas under kommande verksamhetsår. Det handlar framför allt om ökade automatiseringstrender, pågående migrationsprocesser och närvärldstrender knutna till kompetensförsörjning och livslångt lärande.

Utökad automatisering har, historiskt sett, inneburit att monotona arbeten med låga utbildningskrav har ersatts med maskiner. Den snabba utvecklingen inom artificiell intelligens under de senaste åren innebär dock att arbetsuppgifter som tidigare krävt högskoleutbildad arbetskraft, kommer kunna skötas maskinellt. Högskolan Dalarna behöver förhålla sig till denna utveckling och tillse att utbildningsutbudet svarar mot de framtida behov som uppstår därav. Det kan innebära förändringar av utbildningsutbudet inom områden där efterfrågan på mänsklig arbetskraft förväntas minska, till förmån för utbildningsområden där kompetenserna är svåra att automatisera och efterfrågan kommer att vara fortsatt stor på mänsklig arbetskraft. För att dessa individer ska kunna fortsätta vara kvar på arbetsmarknaden kommer Högskolan Dalarna vidareutveckla möjligheterna till fortbildning och kompetensutveckling för individer i automatiserbara yrken.

Högskolan Dalarna behöver fortsatt tillse att personer som migrerat/migrerar till Sverige delges möjligheter till såväl högre utbildning som validering av redan erhållna kunskaper. Under 2018 fortsätter utvecklingen av verksamheten för att svara mot behoven hos denna målgrupp. Högskolan Dalarna har kompetens inom migrationsrelevanta områden och förutsättningar att möta upp samhällsbehovet i högre grad än vad som sker idag, genom såväl utbildningsutbud som kompetens hos verksamhetens stödfunktioner. En förnyad examensrättsansökan för modersmåls lärare i arabiska leder förhoppningsvis till utbildningsstart 2018.

Inom vård, skola och omsorg råder stor brist på utbildad personal och genomförda omvärldsanalyser visar att kompetensbehovet kvarstår under kommande år. Högskolan Dalarna behöver fortsätta upprätthålla stabila, högkvalitativa utbildningar och forskningsmiljöer inom dessa områden och försörja samhället med bland annat lärare, sjuksköterskor och socionomer. I sammanhanget är samverkan avgörande och prioriteras därför under 2018.

För att främja flexibilitet och livslångt lärande är Högskolan Dalarnas strategi att bibehålla en nationellt hög andel fristående kurser, även om den nationella trenden är att utbildningsutbudet ”programmifieras”. Även vid Högskolan Dalarna har andelen programutbildningar ökat och trenden fortsätter 2018, främst beroende på den påbjudna ökningen av programutbildningar inom vård- och utbildningsområdena. Det medför dock ett minskat utrymme för fristående kurser.

En konkurrensutsatt globaliserad arbetsmarknad kräver kunskap om de stora överlevnadsfrågorna och verktyg och förståelse för att möta andra kulturer. Genom internationalisering av verksamheten och integrering av globala perspektiv i kurser och utbildningar kan Högskolan Dalarna bidra till studenternas bildning och en positiv och hållbar samhällsutveckling. Samverkan med lärosäten i andra länder samt rekrytering av internationella studenter skapar nya möjligheter till breddade perspektiv. Ökade interkulturella kontakter ger kunskap om och förståelse för omvärlden, bidrar till nya idéer och bättre kvalitet inom utbildning och forskning och stärker såväl individen som det omgivande samhället.

Invärldsanalys

De senaste åren har söktrycket till Högskolan Dalarnas utbildningar legat stabilt och inga drastiska förändringar förväntas 2018. Antalet kurser minskas vilket ger färre sökande, medan söktrycket per utbildning förväntas öka marginellt. Söktrycket på vissa tekniska utbildningar är emellertid på en nivå så att programplatserna inte fylls. Den påbjudna utbyggnaden av vård- och lärarutbildningar medför att antalet individuella studenter minskar, eftersom utbildningsvolymen omfördelas från många små fristående kurser till få stora program.

Jämfört med andra lärosäten attraherar Högskolan Dalarna en större andel av alla sökande i landet än vad som motsvarar dess andel av utbildningsvolymen i landet. Högskolan Dalarna är ledande inom språkutbildningar och en hög andel av alla studenter i Sverige som söker en språkutbildning eller ämneslärarutbildningar med språk som huvudämne gör det till Högskolan Dalarna, fler än till universiteten i Uppsala och Lund. När det gäller ekonomiska och tekniska utbildningar och förskollärarytbildningen har dock Högskolan Dalarna en svagare position på den nationella studentmarknaden.

Högskolan Dalarnas studenter är äldre än riksgenomsnittet och andelen kvinnor något högre. Den äldre studentpopulationen sammanhänger med Högskolan Dalarnas framgångar inom nätbaserad utbildning, som lockar studenter som har svårt att flytta till en annan högskoleort. Den höga andelen kvinnor förklaras av Högskolans stora utbildningsvolymen inom kvinnodominerade yrken.

Högskolan Dalarna rekryterar hälften av nybörjarstudenterna från Dalarnas län. Därefter är de största grupperna studenter från storstads länen eller personer inte folkbokförda i Sverige. Omvänt väljer hälften av dalaungdomarna som påbörjar studier att göra det vid Högskolan Dalarna. Nettoresultatet är att Högskolan Dalarna rekryterar 600 fler studenter utanför Dalarna än vad landets övriga lärosäten rekryterar från Dalarna.

Högskolan Dalarnas yrkesutbildningar, lärarprogrammen, sjuksköterskeprogrammen och ingenjörprogrammen svarar mot stora nationella och regionala kompetensförsörjningsbehov. Det gäller

även utbildningar inom datateknik, ekonomi och socialt arbete. Andra utbildningar, som de fristående kurserna i språkmiljön, är viktiga för fortbildning och livslångt lärande och svarar mot bildningsmålet i Högskolan Dalarnas vision. Utifrån nationella prognoser kommer efterfrågan inte att vara lika stor på utbildningar inom samhällsvetenskap, personal och arbetsliv, medier och humaniora. Prognoserna är emellertid inte rättvisande för utbildningar utan entydig koppling till branschtillhörighet eller nyföretagande.

Under 2018 genomförs en studentenkät och resultatet kommer användas för framtida kvalitetsutveckling och uppföljning av vidtagna åtgärder med anledning av 2016 års enkät. Den alumnenkät som har genomförts under 2017 kommer att analyseras och följas upp under 2018. Student- och alumnenkäter i samverkan med Region Dalarna och kommuner syftar även till att belysa regionens kompetensförsörjning och attraktionskraft.

Risakanalys

En kvantitativ riskanalys för Högskolan Dalarna genomfördes 2015¹ och föreliggande avsnitt utgör en uppdatering med risker som har tillkommit, förvärrats eller behöver särskild uppmärksamhet under 2018. I 2015 års riskanalys uppvärderades förtroenderisker och finansiella risker i förhållande till fysiska risker. Till viss del bedöms ett förändrat riskmönster vara aktuellt under den kommande perioden.

Följande riskområden har identifierats inför 2018:

1. *Trakasseririsker.* År 2017 har sexuella trakasserier i arbetslivet uppmärksamats. Högskolan Dalarna har under året intensifierat sitt förebyggande arbete mot alla sorters trakasserier. Under 2018 fortsätter arbetet med att systematiskt kontrollera om Högskolan Dalarnas processer är tillräckligt robusta och för att motverka risken för att medarbetare eller studenter utsätts för trakasserier. Arbetet mot sexuella trakasserier integreras i jämställdhetsintegreringsarbetet.
2. *Juridiska risker.* Två nya lagar under 2018 bedöms förändra riskbilden för Högskolan:
 - a. *Ny förvaltningslag.* Den nya lagen förändrar förutsättningarna för myndigheters verksamhet. Tills rättspraxis under den nya lagen föreligger innebär det risker för överklaganden även av sådant som tidigare inte har betraktats som myndighetsutövning.
 - b. *Dataskyddsdirektivet (GDPR).* EU-direktivet ersätter den gamla Personuppgiftslagen, och innebär i många avseenden också en skärpning av kraven samt att den enskildes ställning gentemot myndigheten stärks. Högskolan Dalarna har under 2017 förberett organisationen på förändringen för att minimera riskerna för att lärosätet inte lever upp till de nya ställda kraven.

Förberedelser för att hantera dessa risker samordnas inom rektors kansli.

3. *Våldsrisker.* Pågående dödligt våld (PDV) är en risk som har aktualiserats de senaste åren. Inom högskolesektorn har en "Handlingsplan för pågående dödligt våld (PDV) vid lärosäten" tagits fram och arbetet med att ta fram ett utbildningspaket pågår. Det behövs både tekniska och organisatoriska förberedelser för att hantera en kris av denna dignitet och fokus behöver läggas på att öva krisorganisationen, ta fram en strategi för att kommunicera information och upprätta ett samarbete med ansvariga myndigheter.

Fastighetsavdelningen samordnar arbetet.

4. *Studentrekryteringsrisker.* Det finns två faktorer utanför Högskolan Dalarnas direkta kontroll som riskerar att allvarligt försvåra rekryteringen av framför allt internationella studenter:

¹ Dnr HDa 1.2-2016/367.

- a. *Studentbostäder*. Det är fortfarande svårt för studenter att hitta boende inom de tidsramar som är aktuella för internationella studenter. Om bostadsbristen kvarstår finns risk för att potentiella studenter väljer andra lärosäten där bostad kan erbjudas.
- b. *Visum*. Migrationsverkets handläggning av visumansökningar är tidsomfattande. Om långa handläggningstider kvarstår finns risk för att potentiella studenter inte påbörjar sina studier då de inte kan erbjudas visum i tid.

Fastighetsavdelningen ansvarar för dialogen med berörda bostadsbolag och Kommunikationsavdelningen med Migrationsverket, medan Studentservice undersöker möjligheterna att skapa bättre tidsmarginaler i aktuella processer.

5. *Kompetensförsörjning*. Det finns områden där Högskolan Dalarna är beroende av ett fåtal nyckelpersoner och där nyrekrytering är svår. Det finns andra områden där snabb tillväxt är påbjuden och rekrytering blir en flaskhals som begränsar kapaciteten. Inom båda dessa typer av områden finns risk för att kompetensförsörjningsproblem allvarligt skadar verksamheten.

Varje akademichef/motsvarande ansvarar för kartläggning och beredskap inom sin verksamhet. Rektorsfunktionen samordnar.

6. *Oredlighetsrisker*. Oredlighet i forskning och rekrytering har i närtid allvarligt skadat förtroendet för andra svenska lärosäten. Högskolan Dalarna behöver beakta risken för liknande händelser, och systematiskt kontrollera att processerna som finns etablerade är tillräckligt robusta.

Rektorsfunktionen samordnar kontrollen, i samråd med kollegiala organ.

7. *Bristande kapacitet i verksamhetsförlagd utbildning (VFU)*. Inom ett antal av högskolans stora yrkesutbildningar bygger utbildningsstrukturen på att Högskolan Dalarna och dess studenter har tillgång till verksamhetsförlagd utbildning. Givet den stora utbyggnad som skett och vars nivåer förväntas fortlöpa föreligger risk att relaterade samverkansparter ej kan tillhandahålla nödvändig VFU- kapacitet. Det skulle innebära en allvarlig brist i pågående verksamhet och negativt påverka Högskolan Dalarnas förutsättningar att rekrytera till centrala utbildningsområden

Berörd akademichef ansvarar tillsammans med rektorsfunktionen att kontinuerliga diskussioner och adekvat uppföljning sker.

3. Utvecklingsområden 2018-2021 och mål för verksamheten 2018

I följande avsnitt presenteras utvecklingsområden för perioden 2018- 2021 med tillhörande mål. Även de konkreta delmål som ska uppnås under verksamhetsåret 2018 presenteras. Avsnittet beskriver inledningsvis de högskoleövergripande perspektiven och struktureras därefter utifrån Högskolan Dalarnas tre huvuduppgifter (utbildning, forskning och samverkan) samt fyra övergripande teman (internationalisering, hållbar utveckling, högskolepedagogisk utveckling och systematiskt kvalitetsarbete). Samtliga är centrala för Högskolan Dalarnas verksamhet och i linje med den vision som Högskolans styrelse antog 2014.

Högskoleövergripande perspektiv

Högskolan Dalarna behöver stärka och utveckla sammanhållna strukturer för strategisk planering och samordning av utbildning, forskning, samverkan och internationalisering. Under 2017 påbörjades arbetet med att definiera och identifiera ett antal sammanhållna akademiska miljöer. I dialog med lärare och forskare fortgår arbetet och ligger till grund för framtagande av strategi/er för Högskolan Dalarnas utveckling.

Under perioden 2018-2021 står följande högskoleövergripande mål i fokus:

- Fortsatt identifiering och utveckling av sammanhållna akademiska miljöer där utbildning, forskning och samverkan utgör integrerade delar och hänsyn tas till livslångt lärande och arbetsmarknadens föränderlighet.
- Fortsatt utveckling av Högskolan Dalarnas processer för att främja interdisciplinära ansatser och lokala och globala perspektiv i utbildning, forskning och samverkan.
- Fortsatt arbete med att vidareutveckla högskolan som en hållbar organisation.

Under 2018 ska följande delmål uppnås:

- Fullföljande av det strategiska arbetet inom utbildning, forskning och samverkan, med plan för strategidokument framtaget under 2018.
- Utveckling och implementering modeller för att identifiera och stödja sammanhållna akademiska miljöer.
- Implementera jämställdhetsintegreringsplan och åtgärder för att förebygga trakasserier.

Utbildning

Utbildning vid Högskolan Dalarna ska präglas av hög kvalitet och svara mot regionala, nationella och internationella behov. Målsättningen för perioden är att öka samarbetet mellan huvudområden för att fortsätta utveckla attraktiva, nationellt konkurrenskraftiga och internationellt intressanta utbildningar på grund- och avancerad nivå. Därför blir ett utbildningsutbud som tillgodoser generiska förmågor som självständighet, analysförmåga, kommunikationsförmåga och förmågan att omsätta kunskap i handling centralt. Arbetet ska utmynna i en långsiktig målbild för Högskolan Dalarnas utbildningsportfölj i linje med resultatet av arbetet med sammanhållna akademiska miljöer.

Under perioden 2018-2021 står följande mål i fokus:

- Utredda hur strukturer och processer bör utvecklas för att göra utbildningsutbudet mer tillgängligt, inkluderande och öppet för olika grupper samt genomföra relevanta åtgärder.
- Utveckla utbildningsutbudet för att ge studenter förutsättningar för livslångt lärande och beredskap för en föränderlig arbetsmarknad samt genomföra relevanta åtgärder.
- Vidareutveckla den campus- och nätbaserade undervisningen för att svara upp mot den globala digitaliseringstrenden och fortsatta kvalitetsutvecklingsbehov. I arbetet ingår att förslå nya högskolepedagogiska utvecklingsriktningar.
- Systematiskt se över forskningsanknytningen i grundutbildningen som grund i utvecklingen av de sammanhållna akademiska miljöerna.
- Främja interdisciplinärt samarbete och kopplingar mellan utbildning, forskning och samverkan.

Under 2018 ska följande delmål uppnås:

- Utredning av en högskoleövergripande strategi för bland annat studie- och karriärvägledning för att främja livslångt lärande, breddat deltagande och internationalisering samt vidta relevanta åtgärder.
- Utredning av det framtida utbildningsutbudet inom det samhällsvetenskapliga området, inklusive revidering och utveckling av programportföljen.
- Systematiskt arbete med att förbättra studentnöjdhet och studentretention, med fokus på utbildningar som idag har låga värden.
- Påbörja arbetet med att definiera och identifiera ett antal sammanhållna miljöer.

- Utredning av hur Högskolan Dalarnas lärmiljöer och test- och demonstrationsmiljöer är optimala i förhållande till utbildningsutbudet, samt vidta relevanta åtgärder.

Forskning

Högskolan Dalarnas forskning ska vara av hög kvalitet och bidra till samhällets kunskapsutveckling och förmåga att omsätta forskningsresultat, lokalt, regionalt, nationellt och globalt. Samverkan ska ske med lärosäten och forskningsmiljöer i Sverige och utomlands samt med aktörer i näringsliv, offentlig sektor och frivilligsektor. Av samma skäl ska Högskolan Dalarna vara drivande i arbetet med öppen vetenskap, genom forskningskommunikation och öppen tillgång till forskningsresultat och forskningsdata.

Högskolan Dalarnas forskning organiseras i sex forskningsprofiler: Energi, skog och byggd miljö, Hälsa och välfärd, Komplexa system – Mikrodataanalys, Interkulturella studier, Stålförning och ytteknik samt Utbildning och lärande. Profilerna ska vara sammanhållna och säkerställa forskningsbasen och professionsrelevansen i utbildningar på grund-, avancerad och forskarnivå, vilket samtidigt gagnar forskningens inriktning, kvalitet och relevans. Forskningsprofilerna kan komma att, under perioden 2018-2021, beröras av det påbörjade arbetet med att identifiera sammanhållna akademiska miljöer under perioden.

Under perioden 2018-2021 står följande mål i fokus:

- Framtagande av målbild för var forskningsprofilerna vill befinna sig nationellt och internationellt år 2021.
- Främjande av interdisciplinärt samarbete och kopplingar mellan forskning, utbildning och samverkan.
- Etablering av tydliga kollegiala strukturer och processer för att säkerställa en diversifierad, långsiktig och hållbar extern forskningsfinansiering.
- Etablering av effektiv och hållbar infrastruktur för forskningen som de tre forskarutbildningarna.
- Jämn fördelning mellan kvinnor och män bland doktorander, juniora forskare och seniora forskare (docenter och professorer) och beaktande av jämställdhetsperspektiv vid fördelning av forskningsmedel.
- Främjande av en kvalitetsdriven forskningskultur och införande av kollegial modell för uppföljning av forskning.
- Främjande av öppen vetenskap, internationell spridning och implementering av forskningsresultat.
- Systematiskt arbete med forskningsetik, globalt ansvar och hållbar utveckling.

Under 2018 ska följande delmål uppnås:

- Påbörja arbetet med att definiera och identifiera ett antal sammanhållna akademiska miljöer.
- Verkställande av igångsättandet av de under 2017 erövrade forskarutbildningsrättigheterna, bland annat genom en ökad samverkan mellan forskarutbildningarna vid Högskolan Dalarna.
- Analys av möjligheter till fler forskarutbildningsämnen/-rättigheter
- Införande av intern process för externa forskningsansökningar.
- Uppstart av de under 2017 erövrade forskarutbildningsrättigheterna, bland annat genom en ökad samverkan mellan forskarutbildningarna vid Högskolan Dalarna.
- Framtagande av plan för jämn fördelning mellan kvinnor och män bland doktorander, juniora forskare och seniora forskare (docenter och professorer) och beaktande ett jämställdhetsperspektiv vid fördelning av forskningsmedel.

Samverkan

Under perioden 2018-2021 fokuseras på fortsatt implementering av samverkansarbetet i förhållande till arbetet med att definiera och identifiera sammanhållna akademiska miljöer. Arbetet omfattar samtliga områden, ska boga för dialog och samarbete med aktörer i det omgivande samhället samtidigt som de samskapande perspektiven i Högskolan Dalarnas vision realiseras och efterlevs. För att uppnå målet under perioden 2018-2021 krävs fortsatt strategiskt utvecklingsarbete med särskilt fokus på fördjupade analyser av samverkansinsatsernas effekter.

Under perioden 2018-2021 står följande mål i fokus:

- Fortsatt utveckling av den interna organisationen för att främja nära relation mellan utbildning, forskning och samverkan.
- Fortsatt utveckling och förankring av Högskolan Dalarnas samverkansforum.
- Utveckling och implementering av modell för att mäta samverkansprocesser.
- Utveckling av former för att stödja forskningsbaserade strategiska samverkansprojekt.

Under 2018 ska följande delmål uppnås:

- Utveckling av hållbara interna och externa arenor inom för samverkan.
- Framtagande av modell för fördelning av medel för forskning med fokus på strategisk samverkan.
- Analys av Högskolan Dalarnas roll i det regionala innovationssystemet samt utveckling innovationsfrämjande miljöer utifrån Högskolan Dalarnas förutsättningar
- Deltagande i lärosätesövergripande projekt med fokus på framtagande av indikatorer för att mäta samverkansprocesser (Projekt UtvInd).
- Framtagande av kriterier för Högskolan Dalarnas centrumbildningar.

Internationalisering

Enligt högskolelagen ska alla högskolor i sin verksamhet främja en internationell förståelse. Högskolorna är ålagda att arbeta systematiskt med internationalisering av den egna verksamheten. Utbildningar och forskning ska belysa globala frågor, sociala orättvisor och samhällsutmaningar, skillnader i livsomständigheter i olika delar av världen eller skillnader och likheter i tänkesätt och handlingsmönster. Det kan göras genom att erbjuda studenter och personal möjligheter till utlandsvistelser (konventionella studentutbyten, utlandsförlagd verksamhetsförlagd utbildning, Minor Field Studies eller personalmobilitet av olika slag), främja internationaliseringen på hemmaplan, integrera interkulturella, intersektionella och normkritiska perspektiv i kursinnehåll och undervisning, liksom genom att främja utvecklingen av global eller interkulturell kompetens hos individen. Högskolan Dalarnas mål är också att vara en attraktiv studiedestination för utländska studenter.

Under perioden 2018-2021 står följande mål i fokus:

- Fortsatt utveckling av Högskolan Dalarnas internationaliseringsarbete – inklusive former, innehåll och pedagogiska arbetssätt.
- Fortsatt utveckling av den interna organisationen för att främja internationalisering i gränssnitten mellan utbildning, forskning och samverkan.

Under 2018 ska följande delmål uppnås:

- Utveckling av strategi för Högskolan Dalarnas internationaliseringsarbete.
- Genomförande av utbildningsinsatser för personalen om internationaliseringens vad, hur och varför.
- Översyn av befintlig organisation för Högskolan Dalarnas internationaliseringsarbete.
- Inledning av arbetet med att integrera globala perspektiv i Högskolan Dalarnas utbildningar.
- Fortsatt utveckling av arbetet med att göra Högskolan Dalarna till en attraktiv studiedestination för utländska studenter.

Hållbar utveckling

Avseende hållbar utveckling är två processer vägledande för Högskolan Dalarna. Dels har världens länder antagit Agenda 2030 och globala mål för hållbar utveckling och regeringens ambition är att Sverige ska vara ledande i detta arbete. Dels har UKÄ utvärderat lärosätenas arbete med hållbar utveckling inom utbildning, vilket har ökat kunskapen om utvecklingsområden i Högskolan Dalarnas operativa verksamhetsstyrning, former för uppföljning och kompetensutveckling för personal. När strategier och verksamhetsuppdrag ska tas fram kommande treårsperiod kommer de globala målen och UKÄ:s utvärdering att utgöra viktiga underlag.

Högskolan Dalarna bidrar även till samhällsutvecklingen genom forskning och idé- och erfarenhetsutbyte med myndigheter, kommuner, landsting, frivilligorganisationer och företag. Områden där forskning och samverkan sker med – lokalt, regionalt, nationellt och internationellt – innefattar förnybar elproduktion, hållbart byggande och transporteffektiv samhällsplanering.

Under perioden 2018-2021 står följande mål i fokus:

- Utifrån målen i Agenda 2030 och regeringens ambition, fortsätta arbetet med hållbar utveckling, inklusive utveckla organisationen samt öka kunskapen bland personal och studenter.
- Systematiskt verka för jämställdhet och mångfald samt att minska miljöbelastningen.
- Vidareutveckla miljöledningsarbetet så att det fullt ut integreras och får genomslag i det ordinarie systemet för verksamhetsstyrning.
- Utveckla arbetsmiljön för all personal.
- Utveckla Högskolan Dalarnas arbete med uppdragsutbildning

Under 2018 ska följande delmål uppnås:

- Fortsatt arbete med att implementera handlingsplanen för jämställdhetsintegrering.
- Definiera ansvar och befogenheter för miljöledningsarbetet – i de förekommande fall där dokumenterad styrning saknas – och fastställa detta i styrdokumentet.
- Med UKÄ:s utvärdering som underlag ta fram en åtgärdsplan för hur processen för arbetet med hållbar utveckling inom utbildning ska utvecklas, och påbörja genomförandet.
- Definiera mål för forskningen i Högskolan Dalarnas miljö- och hållbarhetsmål då dessa har bedömts som mindre relevanta och svåra att följa upp.
- Driftsätta internt system för att kompensera för anställdas koldioxidutsläpp från tjänsteresor med flyg, om kartläggningen under 2017 visar att förutsättningarna är tillräckliga.
- Påbörja arbetet med en strategi för energieffektivisering i byggnader utifrån tidigare energikartläggningar på samtliga campusområden.
- Slutföra arbetet med att göra källsorteringssystemet mer tillgängligt och välkänt för alla medarbetare och studenter på Högskolan Dalarna.

Under perioden 2018-2021 prioriteras två utvecklingsområden för det systematiska kvalitetsarbetet vid Högskolan Dalarna. Områdena utgörs dels av ett visuellt och tydligt kvalitetssystem som svarar upp mot krav och förväntningar och dels av ett operativt kvalitetsarbete som är systematiskt och som kontinuerligt utvecklar verksamheten och den akademiska lärmiljön.

Under perioden 2018-2021 står följande mål i fokus:

- Säkerställa effektivt resursutnyttjande i balans mot krav på dokumentation avseende Högskolan Dalarnas systematiska kvalitetsarbete - fokus främst på verksamhetscykeln och de kollegiala nämndernas planerade utvärdering av utbildning och forskning.
- Etablering av vidareutvecklade modeller för intern kollegial utvärdering - med fokus på forskarutbildning och forskningens kvalitet. Båda modellerna ska ha testats innan 2020.
- Genomförd implementering, utvärdering och vid behov vidareutveckling av arbetssätt för kursvärdering/ar och kursutvärdering.
- Andelen kompetensutvecklingstid för Högskolan Dalarnas medarbetare ska vara kartlagd och eventuella förändringar vidtas så att lärosätet, vid utgången av 2020, kan anses uppfylla kraven i UKÅ:s granskning av lärosätets kvalitetssäkringssystem rörande bedömningsområdet Förutsättningar.

Under 2018 ska följande delmål uppnås:

- Översyn av nuvarande modell för verksamhetscykel för att säkerställa effektivt resursutnyttjande främst gällande krav på dokumentation, informationsspridning och dialog.
- Modellen för verksamhetscykeln vidareutvecklas inom akademierna för att tydligare påvisa kvalitetsutveckling i Högskolan Dalarnas utbildningar samt nyttja befintliga nyckeltal.
- En översyn av nuvarande modell för utvärdering av utbildningar vid Högskolan Dalarna för att säkerställa effektivt resursutnyttjande i förhållande till utvärderingens omfattning.
- Modell för systematisk kollegial utvärdering av forskningens kvalitet ska inrättas.
- Ta fram ett förslag på vidareutvecklat arbetssättet för hur utvärdering av forskarutbildningens kvalitet ska ske i framtiden, med anpassning till ökat antal utbildningar på forskarnivå.
- Implementering av utvecklat arbetssätt för kursvärdering/ar- och kursutvärdering som säkerställer studentinflytande och kvalitetsutveckling.
- Genomförande av en högskoleövergripande analys av undervisande personals möjligheter till, och behov av, kompetensutvecklingstid.

4. Verksamheten: nuläge och budgeterad volym

Relationen mellan Högskolan Dalarnas verksamhetsgrenar uppvisar vissa förändringar jämfört med prognosen för innevarande år. Forskningen ökar med ett par procentenheter till 19 % av den totala verksamheten vid en jämförelse med 2017. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå minskar lika mycket, till 70 %, medan andelen för uppdragsverksamhet kvarstår på cirka 11 %.

Utbildning

Anslag för utbildning på grund- och avancerad nivå

Enligt budgetpropositionen² utgör takbeloppet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 432,085 mnkr. Det utgör en ökning med 5,8 % (23,6 mnkr) jämfört med innevarande år 2017. Av anslaget utgör cirka 6,1 mnkr en utökning av antalet utbildningsplatser för 2018 för att flera ska kunna ta del av högre utbildning. Ytterligare cirka 3,5 mnkr har tilldelats Högskolan Dalarna för sommarkurser till lärarstudenter.

Planerad verksamhet för 2018 motsvaras av cirka 434 mnkr. Utbildningsvolymen överstiger därmed takbeloppet med 0,4 % (1,9 mnkr). Senast framtagen prognos för 2017 visar en överproduktion på 9,4 mnkr, ett belopp som troligen kommer att bli lägre enligt utfall per oktober månad.

Utbildningsvolym totalt och per utbildningsområde

Under 2017 beräknas den anslagsfinansierade utbildningsvolymen motsvara 5 914 helårsstudenter (hst), vilket innebär en ökning med 1 % (55 hst) jämfört med i oktober framtagen prognos för 2017.

Förändringen av antal helårsstudenter är, vid jämförelse med prognos för 2017, störst inom utbildningsområdet naturvetenskap som ökar med totalt 24 % (75 hst). Orsaken är främst nya sommarkurser samt utökad antal studenter inom grundlärarprogrammen. Även inom vård sker en ökning med 7 % (41 hst), beroende på ökat antal platser inom vårdutbildningarna. De största minskningarna återfinns inom utbildningsområde humaniora med 7 % (-113 hst), huvudsakligen inom religionsvetenskap, litteraturvetenskap och franska.

Prestationsgrader

Prestationsgraden är under 2018 budgeterad till 77,7 % (enligt tabell 1) vilket är något högre än prognos för 2017 (77,2 %). Utbildningsvolymen minskade kraftigt 2016 jämfört med 2015 (- 360 hst) vilket medförde en tillfällig ökning av prestationsgraden för 2016. Därefter beräknas utbildningsvolymen vara relativt konstant vilket medför att prestationsgraden beräknas stabilisera sig på drygt 77 %. Prestationsgraden är, i likhet med riket som helhet, väsentligt lägre för den nätbaserade utbildningen än för utbildning på campus. Det nätbaserade utbudet vid Högskolan Dalarna består till cirka 61 % av fristående kurser. I nätbaserad utbildning finns även en högre andel icke-aktiva studenter, främst på fristående kurser, som gör att prestationsgraden sjunker. Utbildningsprogram har i medeltal betydligt högre prestationsgrad än fristående kurser.

²Proposition 2017/18:1 utgiftsområde 16

Tabell 1. Prestationsgrad (%) 2008-2016, prognos 2017 samt budget 2018

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totalt	72,4	68,6	74,9	76,1	77,3	76,8	75,5	74,8	80,1	77,2	77,7
Nätbaserat	45,1	56,9	63,9	66,4	67,9	68,6	69,1	68,7	75,2	73,9	74,2
Campus	87,8	79,5	86,6	88,4	89,5	89,0	85,9	84,7	86,5	81,6	82,0
Utb.program	85,8	79,3	84,9	87,8	86,2	87,8	84,8	83,8	88,0		
Frist kurs	57,3	57,1	62,5	60,4	63,2	60,5	61,9	60,7	65,9		

Utbildning på campus respektive nät

I allt högre utsträckning använder sig s.k. campusutbildningar av resurser och möjligheter på nätet, så att distinktionen blir allt mindre tydlig. Uppdelningen mellan utbildning på campus respektive distansutbildning blir därför mindre relevant för Högskolans verksamhet och kan i många fall vara vilseledande och statistiken därmed mindre rättvisande.

Den nätbaserade utbildningen har ökat kraftigt vid Högskolan Dalarna sedan 2003 då volymen motsvarade 225 hst och 4 % av den totala utbildningen. Enligt prognos för 2017 utgör 52 % av den totala utbildningsvolymen, räknat i antal helårsstudenter, nätbaserad utbildning medan den enligt budget 2018 utgör 55 % (enligt tabell 2). Den nätbaserade utbildningen minskade kraftigt under 2016 (-560 hst) när även den totala utbildningsvolymen minskade. I absoluta tal beräknas volymen nätbaserad utbildning på nytt öka under 2018, nämligen med 160 hst (5 %). Huvudsakligen beror ökningen på den pågående utbyggnaden av vårdutbildningarna.

Tabell 2. Antal HST totalt samt andel nätbaserad utbildning (%) 2008-2016, prognos 2017 och budget 2018

2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
6 026	7 380	7 256	7 135	6 201	5 950	6 085	6 267	5 907	5 859	5 914
36	46	51	54	55	59	61	60	54	52	55

Utbildningsprogram

Antalet nybörjare på utbildningsprogram planeras minska med 6 % (-137 st.) under 2018, jämfört med antal registrerade nybörjare 2017. I praktiken blir minskningen inte så stor eftersom jämförelsen mot 2017 görs mot antalet registrerade programstudenter i början av respektive termin, en siffra som erfarenhetsmässigt sjunker ytterligare vid terminens slut.

Under 2018 planeras antagning till ett par nya utbildningsprogram, dock endast under förutsättning att antalet sökande når tillräcklig volym: nämligen Magisterprogram i engelsk språkvetenskap (60 hp) och Magisterprogram i materialteknik (60 hp). Enligt nuvarande planering beräknas antagningen minska till främst Sjuksköterskeprogrammet (180 hp), Utveckling av eTjänster (120 hp), Ämnesläroprogrammet (300/330 hp) och Energiteknikerprogrammet (120 hp).

Avseende avgiftsbetalande studenter har budgetering gjorts för 44 programnybörjare för 2018, vilket motsvarar volymen för 2017. Åtskilliga av programnybörjarna återfinns på mastersprogram vilket innebär att studenterna blir kvar längre än tidigare år då flertalet gick kortare utbildningar på magisternivå.

Söktryck

Antalet förstahandssökande till utbildningsprogrammen våren 2018 har ökat med 7,2 % (99 anm.) jämfört med föregående år, samtidigt som antalet sökalternativ ökat med fyra st (19 %). De största ökningarna återfinns huvudsakligen inom de tvååriga programmen Utveckling av e-Tjänster med 24 % (80 anm.) och Entreprenöriellt företagande, 15 % (32 anm.). Dessutom har både Sjuksköterskeprogrammet och Yrkeslärarprogrammet ökat vardera med 29 anm. (17 respektive 38 %). Samtliga dessa program har betydligt fler sökande än platser, varför det utökade söktrycket gör att studenter med allt högre meritvärden kan antas.

Motsvarande förändring av antalet förstahandssökande till utbildningsprogram för riket är en minskning med 4 % samtidigt som det totala utbildningsutbudet ökar med 1 %.

Till Yrkeslärarprogrammet och Ämneslärarprogrammet har antalet förstahandssökande ökat med 29 anm. respektive 14 anm. Även till Sjuksköterskeprogrammet har antalet förstahandssökande ökat, nämligen med 29 anm. Ökningarna är procentuellt högre än de gällande för riket i sin helhet. Däremot tappar Högskolan Dalarna fler förstahandssökande till Grundlärarprogrammets båda inriktningar och även till Förskollärarprogrammet än riket totalt.

Antalet förstahandssökande till fristående kurser inför våren 2018 har vid sista anmälningdagen ökat med 12 % (-842 anm. – totalt 6 231 anm.) jämfört med våren 2017. Antalet sökalternativ gällande kurser och kurspaket har samtidigt minskat med 16 %. Motsvarande förändring för riket är en minskning med 1 % samtidigt som utbildningsutbudet har minskat marginellt. Antalet sökande totalt sett har minskat med 10,2 % (-1 724 anm.). Trenden är densamma i hela riket och beror till stor del på demografiska orsaker samt på den rådande goda arbetsmarknaden för unga.

Uppdrag inom utbildning

Omsättningen för uppdrag inom utbildningen är enligt budget 71,7 mnkr vilket är en ökning med 14 % (8,7 mnkr) jämfört med prognos för innevarande år. Huvudsakligen återfinns ökningen inom det externt finansierade EU-projektet Knowledge Transfer Partnerships (KTP) som beräknas vara fullt utbyggt under 2018.

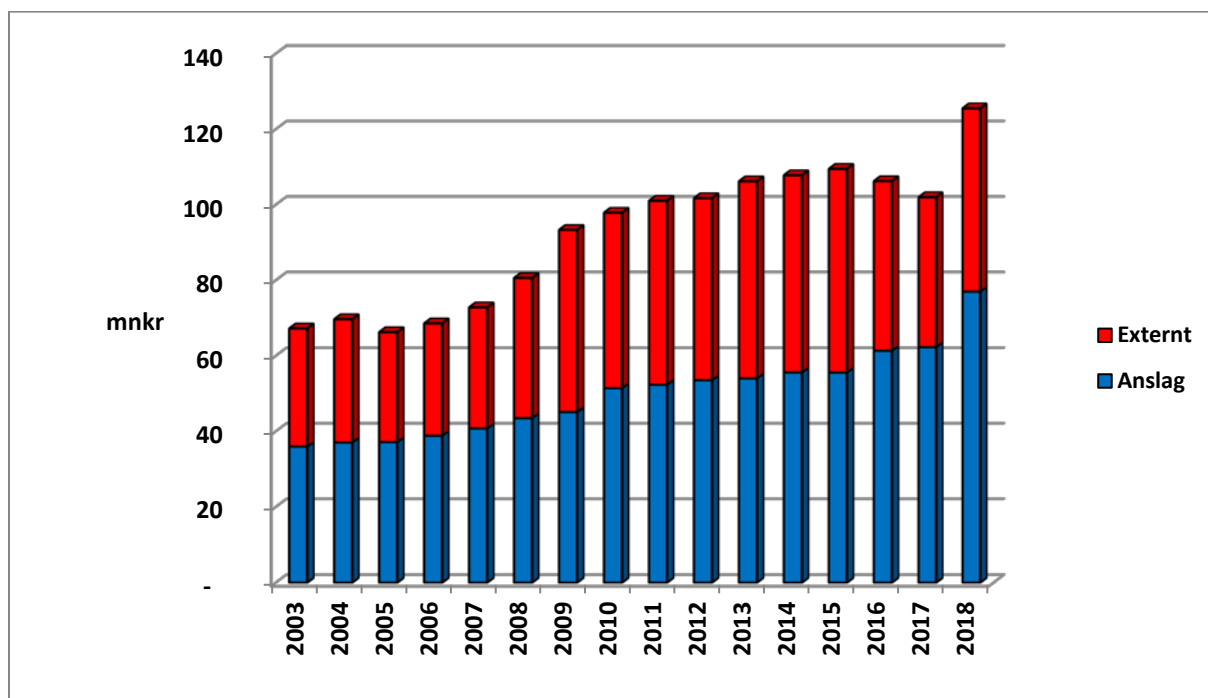
Forskning

Anslag för forskning och utbildning på forskarnivå

Enligt budgetpropositionen för 2018 förslås anslaget bli 77 mnkr, en ökning med 14,7 mnkr (24 %) jämfört med 2017. Ökningen består dels av ersättning på 9,6 mnkr för att Högskolan Dalarnas anslag ska uppgå till minst 12 tkr/helårsstudent, dels av ett ökat anslag på 3,9 mnkr grundat på kriterier kopplade till bibliometri, externa forskningsmedel samt strategier och insatser kopplade till samverkan.

Forskningsvolymen beräknas under 2018 omsluta 125,5 mnkr, en ökning med 23 % (23,5 mnkr) jämfört med prognos för 2017. Förutom det utökade anslaget återfinns ökningen bland de externa intäkterna som totalt ökar med 22 % (8,8 mnkr) jämfört med 2017. Det är främst inom forskningsprofilerna Hälsa och välfärd men även inom Utbildning och lärande samt Energi, skog och byggd miljö som ökningarna återfinns. Den externt finansierade forskningen är omfattande och utgör cirka 39 % (48,5 mnkr) av den totala forskningsbudgeten, främst avseende intäkter av bidrag – i enlighet med diagram 2. Enligt prognos för 2017 beräknas externfinansieringen bli cirka 40 mnkr vilket motsvaras av 39 %.

Diagram 1: Intäkter forskning 2003-2016, prognos 2017 och budget 2018 (mnkr)

Uppdragsforskningen vid Högskolan Dalarna avser huvudsakligen uppdrag inom materialteknik, energiteknik, byggteknik samt turismvetenskap. Enligt budget är omsättningen 1,9 mnkr jämfört med prognos för 2017 på 2,1 mnkr vilket utgör en minskning med 0,2 mnkr. Erfarenhetsmässigt tillkommer uppdrag under året varför den totala volymen bör öka.

Omsättning

Enligt budget 2018 beräknas verksamheten omsluta nästan 682 mnkr, jämfört med prognos för 2017 på 626,5 mnkr. Totalt sett innebär budgeten en högre omsättning på 9 % (55,2 mnkr) vid en jämförelse med prognosen. Utav ökningen svarar de aviserat höjda anslagen inom både forskning och utbildning för drygt 38 mnkr, vilket utgör cirka 69 %. Inom forskningen beräknas omsättningen öka med 23 % (23,5 mnkr) jämfört med prognos för 2017, medan uppdrag inom utbildningen ökar med 14 % (8,7 mnkr). Utbildning på grundnivå och avancerad nivå ökar med 5 % (23,2 mnkr), medan uppdragsforskningen i det närmaste har oförändrad volym.

6. Budget

Enligt budgetpropositionen för 2018 uppgår anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå till 432,1 mnkr, vilket är en ökning med 38,3 mnkr jämfört med 2017. Anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå 2018-2020 fördelar sig enligt tabell 3.

Tabell 3. Härledning av anslagsnivån 2018-2020 (tkr)

Belopp i tkr	2018	2019	2020
Anslag enl. budgetproposition	432 085	440 025	447 714
Anslag i 2017 års prisläge	432 085	432 817	432 768
Framräkning av beloppen:			
Utgångspunkt 2017	408 483	408 483	408 483
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning	7 525	14 453	21 892
Specifika beslut/övrigt	8 480	3 779	4 083
Sommarkurser	3 453	3 453	3 453
Utbildning över hela landet	6 075	6 075	6 075
Kvalitetsatsning förlängning		6 806	6 806
Överföring till/från andra anslag	-1 931	-3 024	-3 077

För såväl utbildning som forskning har, i likhet med föregående år, medel avsatts som reserveras av rektor för strategiska ändamål. Reserverna uppgår inom grundutbildningen till 16,0 mnkr (2017:16,0 mnkr), varav 1,6 mnkr (2,8 mnkr) reserverats för ökade hyreskostnader avseende det nya biblioteket samt en omstruktureringsreserv om 4,5 mnkr (4,2 mnkr). Inom forskningen har en reserv avsedd för strategiska ändamål budgeterats till 11,7 mnkr (2,1 mnkr) varav reserverade medel för ökade hyreskostnader avseende nya biblioteket uppgår till 0,4 mnkr (0,7 mnkr) samt 1,5 mnkr för kostnader avseende forskarnas publiceringskostnader (kostnader för Open Access).

I bilaga 1 redovisas verksamheten i sammandrag med utfall 2016, 2017-års prognos, baserad på utfall efter september månad, samt budget för verksamhetsåret 2018. En budgetöversikt för Högskolan Dalarna 2018 redovisas i bilaga 2 och bilaga 3 med intäkter, kostnader samt resultat per organisatoriska enheter respektive verksamhetsgrenar.

Intäkter

Högskolan Dalarnas totala intäkter uppgår 2018 till 681,7 mnkr, vilket är en ökning med 55,1 mnkr (9 %) jämfört med prognosen för 2017. Intäkter av bidrag samt avgifter ökar sammantaget med 16,9 mnkr, (11 %). De finansiella intäkterna är oförändrade med anledning av den fortsatt negativa räntan på Högskolan Dalarnas inlåning till riksgälden.

Anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå 2017 uppgår till 432,1 mnkr. Forskningsanslaget uppgår till 77,0 mnkr (en ökning med 14,7 mnkr jämfört med 2017) och totala anslagsmedel uppgår därmed till 509,1 mnkr vilket är en ökning med 38,3 mnkr jämfört med 2017. Anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå och forskningsanslaget har för budgetåret 2018 pris- och löneomräknats med 1,84 %.

Tabell 4. Totala intäkter (tkr) 2016-2018

	Budget 2018	Prognos 2 2017	Utfall 2016	Budget 2018- Prognos 2017		Budget 2018- Utfall 2016	
				Tkr	%	Tkr	%
INTÄKTER							
Intäkter av anslag	509 073	470 760	463 483	38 313	8%	45 590	10%
Intäkter av avgifter	74 523	79 936	71 770	-5 413	-7%	2 753	4%
Intäkter av bidrag	97 818	75 537	64 705	22 281	29%	33 113	51%
Finansiella intäkter	260	306	228	-46	-15%	32	14%
Summa	681 674	626 539	600 186	55 135	9%	81 488	14%

De externa intäkterna, i form av avgifter och bidrag uppgår totalt till 172,3 mnkr, vilket är 16,9 mnkr (11 %) högre än prognosen för 2017. Minskning av avgiftsintäkterna uppgår till 5,4 mnkr. Ökningen av bidragsintäkterna beror på ett flertal projekt som löper parallellt.

Kostnader

Verksamhetens kostnader 2018 beräknas uppgå till 681,4 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 53,1 mnkr (8 %) jämfört med prognosen för år 2017. Tabell 5 visar kostnader för åren 2016–2018 fördelat per kostnadsslag samt differens mellan åren i tkr samt procent.

Personalkostnaderna beräknas öka med 40,3 mnkr (9 %) jämfört med prognos 2017. I beräkningen av lönekostnader ingår en generell uppräknings med 2,7 % för lönerrevision och löneglidning samt en kostnadsökning för tillkommande projekt nämnda ovan. I personalkostnaderna ingår, liksom tidigare år, även en reservering för omstruktureringskostnader och strategiska medel.

För att möta den från departementet aviserade höjda aktivitetsnivån ökar personalkostnaderna främst inom forskningen.

Driftskostnaderna budgeteras till 109,0 mnkr för verksamhetsåret 2018 – en ökning med 13,4 mnkr jämfört med prognosen för 2017. Det är främst kostnader för praktikplatser inom lärar-, förskolläro-, barnmorske- och sjuksköterske- utbildningarna som ökar.

Tabell 5. Totala kostnader (tkr) 2016-2018

	Budget 2018	Prognos 2 2017	Utfall 2016	Budget 2018- Prognos 2017		Budget 2018- Utfall 2016	
				Tkr	%	Tkr	%
KOSTNADER							
Kostnader personal	-488 028	-447 729	-433 313	-40 299	-9%	-54 715	-13%
Kostnader lokaler	-68 972	-69 274	-68 877	302	0%	-95	0%
Övriga driftskostnader	-108 970	-95 586	-93 881	-13 384	-14%	-15 089	-16%
Finansiella kostnader	-1 400	-1 489	-1549	89	6%	149	10%
Avskrivningar	-14 056	-14 231	-15 352	175	1%	1 296	8%
Summa	-681 426	-628 309	-612 972	-53 117	-8%	-68 454	-11%

Kostnaden för avskrivningar budgeteras till 14,1 mnkr, en minskning med 0,2 mnkr jämfört med 2017. Investeringsvolymen budgeteras till 16,3 mnkr under 2018.

I tabell 6 presenteras utvecklingen av Högskolan Dalarnas lokalkostnader³ för åren 2016 till 2018. Lokalkostnaderna budgeteras ökas netto med 0,3 mnkr (0,5 %) mellan prognos för 2017 och budget avseende 2018. Jämfört mot utfall 2016 ökar kostnaderna med 0,9 mnkr (1,4 %).

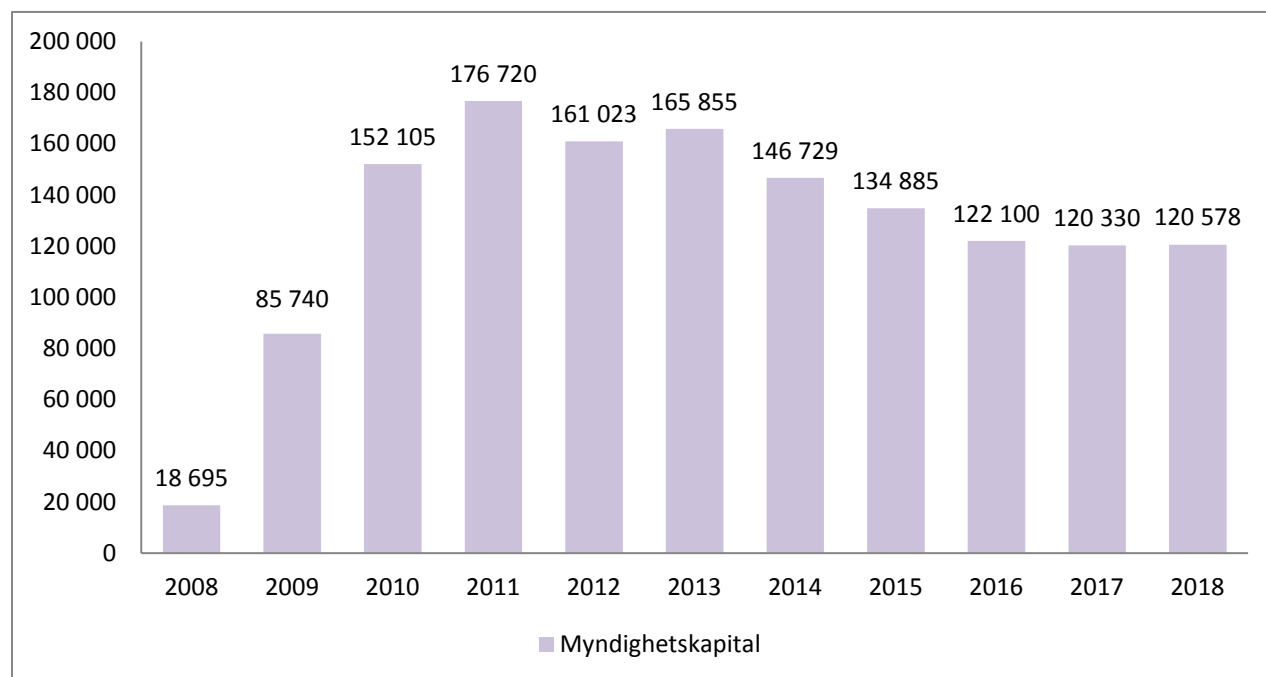
Tabell 6. Lokalkostnader (tkr) 2016-2018

	Budget	Prognos	Utfall	Budget -18	Budget -18
	2018	2017	2016	Progn. -17	Utfall -16
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	9 570	9 700	9 493	-130	77
Lokalkostnader inkl drift	-77 979	-75 781	-73 737	-2 198	-4 242
Netto kostnad	-68 409	-66 081	-64 244	-2 328	-4 165
Brutto lokalkostnader i relation till totala kostnader	11,44%	12,06%	12,03%	-0,62%	-0,59%
Netto lokalkostnader i relation till totala kostnader	10,04%	10,52%	10,48%	-0,48%	-0,44%

I budgeten för verksamhetsåret 2018 planeras ersättningsinvesteringar i larm och låsutrustning ca 6,0 mnkr samt teknikinvesteringar inom medieutbildningarna för ca 2,0 mnkr.

I jämförelse med andra lärosäten av lokalkostnad i relation till de totala kostnaderna visar att Högskolan Dalarna fortsatt ligger på en låg nivå. Brutto lokalkostnader i relation till totala kostnader uppgår i budget 2018 till 11,4 %, vilket kan jämföras med 12,5 % som under 2016 var genomsnittet för landets lärosäten.

Diagram 2. Utveckling av myndighetskapitalet (tkr) 2008-2018

³ Notera att lokalkostnader i tabell 5 och tabell 6 är beräknade på olika sätt. I tabell 6, men inte tabell 5, inkluderas drift och avskrivningar.

Myndighetskapitalet

Budgeterat resultat för 2018 uppgår till +0,2 mnkr, vilket medför att myndighetskapitalet vid utgången av 2018 beräknas uppgå till 120,6 mnkr, se diagram 3. Myndighetskapitalet mätt i relation till omsättningen beräknas vid utgången av 2018 att uppgå till 17,7 %. Åtgärder för att förbättra resultatet har under de senaste åren inneburit både kostnadsnedsättning och intäktsökningar. Kostnadsnedsättningar genom minskade lokalytor, minskad personal och mindre användning av konsulter. Ökade intäkter främst genom strukturfondsprojekt, uppdragsverksamhet gentemot Skolverket.

Verksamheten är i balans och det är möjligt att göra nya strategiska satsningar för att stärka Högskolan Dalarnas konkurrenskraft. Målet är att myndighetskapitalet bör ligga runt 10 % av omsättningen.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2018 uppgår till 16,3 mnkr (prognos 2017: 13,6 mnkr) samt korttidsinvesteringar (anskaffningsvärde upp till 20 tkr) som uppgår till 10,6 mnkr (prognos 2017: 5,9 mnkr).

Låneramen i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar är oförändrad under 2017 och uppgår till 50 mnkr och kommer inte behöva utökas ytterligare under 2018.

Tabell 7. Antal anställda (personår) 2016-2018

Tjänstekategori	Budget ⁴ 2018	Prognos 2017	Utfall 2016	Budget -18 Progn. -17	Budget -18 Utfall -16
	Personår totalt	Personår totalt	Personår totalt	Antal	Antal
Professorer	30,1	24,9	26,5	5,2	3,6
Universitetslektorer	160,4	166,4	147,8	-6,0	12,6
Meriteringsanställning	8,2	5,2	7,0	3,0	1,2
Universitetsadjunkter	191,6	187,6	194,4	4,0	-2,8
Övrig lärarpersonal	-	-	0,5	-	-0,5
Doktorander	37,3	42,6	41,6	-5,3	-4,3
Övriga forskare	1,6	0,4	3,1	1,2	-1,5
Teknisk/administrativ personal	209,7	196,7	174,3	13,0	35,4
Bibliotekspersonal	16,5	16,6	16,4	-0,1	0,1
Summa	655,4	640,3	611,5	15,0	43,8

⁴ Budgetens personalårsberäkning ser lite annorlunda ut än utfallsberäkningen. I budgeten tar vi t ex inte hänsyn till VAB och diverse obetalda ledigheter, vilket görs i utfallsberäkningen. Det är inte avgörande för analysen men antalet anställda kan vara några personer för högt räknade i budget/prognoser jämfört med utfall.

Personal

Antalet anställda uttryckt i personår beräknas uppgå till 655,4 vilket är en ökning med 15,1 personår (2 %) jämfört med prognos för år 2017 (Se tabell 7).

Den största enskilda ökningen återfinns inom kategorin teknisk/administrativ personal, där det planeras för en ökning med 13,0 personår jämfört med prognos för 2017. Jämfört med utfallet för 2016 innebär 2018 års budget en ökning med 43,8 personår. Förändringarna förklaras huvudsakligen av tidsbegränsade anställda inom externfinansierade projekt t ex KTP.

Därefter kommer kategorin professorer, som planeras öka med 5,2 personår under 2018, medan andelen lektorer minskar i motsvarande mån, -6,0 personår. Meriteringsanställningen ökar med 3 personer.

Finansiering

Högskolan Dalarna har för sin verksamhet tillgång till ett räntekonto i Riksgäldskontoret. Anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå och forskning tillförs räntekontot varje månad med en tolfedel av hela anslaget för budgetperioden. Vid utgången av oktober uppgick räntekontots ställning till drygt 278,3 mnkr.

7. Bilagor

- Bilaga 1 Verksamheten i sammandrag 2016 - 2018
- Bilaga 2 Budgetöversikt 2018
- Bilaga 3 Budgetöversikt 2018, akademier och övriga resultatenheter

Bilaga 1

Verksamheten i sammandrag per 2017 12 31, tkr

Högskolan Dalarna	Budget	Prognos	Utfall	Budg. 18 Progn 17		Budg. 18 Utf 16	
	2018 12 31	2017 12 31	2016 12 31	KSEK	%	KSEK	%
INTÄKTER							
Intäkter av anslag	509 073	470 760	463 483	38 313	8%	45 590	10%
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	74 523	79 936	71 770	-5 413	-7%	2 753	4%
Intäkter av bidrag	97 818	75 537	64 705	22 281	29%	33 113	51%
Finansiella intäkter	260	306	228	-46	-15%	32	14%
Summa	681 674	626 539	600 186	55 135	9%	81 488	14%
KOSTNADER							
Kostnader personal	-488 028	-447 729	-433 313	-40 299	-9%	-54 715	-13%
Kostnader lokaler	-68 972	-69 274	-68 877	302	0%	-95	0%
Övriga driftskostnader	-108 970	-95 586	-93 881	-13 384	-14%	-15 089	-16%
Finansiella kostnader	-1 400	-1 489	-1 549	89	6%	149	10%
Avskrivningar	-14 056	-14 231	-15 352	175	1%	1 296	8%
Summa	-681 426	-628 309	-612 973	-53 117	-8%	-68 453	-11%
RESULTAT	+248	-1 770	-12 786	2 018	114%	13 034	102%

Bilaga 2

Verksamheten i sammandrag per 2018 12 31, tkr

Högskolan Dalarna	Grundut- bildning	Uppdrags utbildning	Forskning	Uppdrags- forskning	Summa	Stödfunktio ner mm	Intern hyror	Total
INTÄKTER								
Intäkter av anslag	432 085	0	76 988	0	509 073	0	0	509 073
Intäkter av avgifter	11 748	45 368	4 319	1 833	63 268	1 685	9 570	74 523
Intäkter av bidrag	26 292	26 299	44 193	115	96 899	919	0	97 818
Finansiella intäkter	0	0	0	0	0	260	0	260
Summa	470 125	71 667	125 500	1 948	669 240	2 864	9 570	681 674
KOSTNADER								
Kostnader personal	-248 480	-42 017	-93 595	-1 361	-385 453	-100 875	-1 700	-488 028
Kostnader lokaler	-1 174	-172	-11	0	-1 357	-234	-67 381	-68 972
Övriga driftskostnader	-52 118	-6 053	-15 175	-89	-73 435	-31 475	-4 060	-108 970
Finansiella kostnader	0	0	0	0	-0	-1 400	0	-1400
Avskrivningar	-6 753	0	-147	0	-6 900	-2 318	-4 838	-14 056
Summa	-308 525	-48 242	-108 928	-1 450	-467 145	-136 302	-68 409	-681 426
Interndebiteringar	-10 165	-9 235	8 004	-80	-11 476	11 688	-212	0
Verksamhetsstöd	-94 244	-11 767	-21 658	-423	-128 092	128 092		0
Lokalhyror	-50 850	-1 097	-4 758	-13	-56 718	-6 852	63 570	0
RESULTAT	6 341	1 326	-1 840	-18	5 809	-510	-5 051	248

Verksamheten i sammandrag per 2018 12 31, tkr

Bilaga 3

HDa	Strategiska							Intern- hyror	Total
	HM	UHS	IS	Bibliotek	Reserver	Övrigt	Stödfukt.		
INTÄKTER	148 502	284 121	180 183	2 258	30032	24 144	2 864	9 570	681674
KOSTNADER	-92 792	-188 332	-118 064	-18 742	-29257	-19 958	-136 302	-77 979	-681426
Interndebiteringar	-2 490	-5 366	-2 291	-279	-190	-860	11 688	-212	0
Lokalhyror	-14 356	-17 879	-17 663	-6814	-5	-1	-6 852	63 570	0
OPERATIVT RESULTAT	38 864	72 544	42 165	-23 577	580	3 325	-128 602	-5 051	248
Stödfunktioner	-38 141	-66 484	-41 110	20 968	0	-3 325	128 092		0
Resultat	723	6 060	1 055	-2 609	580	0	-510	-5051	248